

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych ocen z historii na rok szkolny 2024/2025 dla klas piątych

Śródrocznych i rocznych:

wymagania na ocenę	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
wymagania ogólne	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>1. Najdawniejsze dzieje człowieka</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Człowiek rozumny. 2. Życie człowieka w okresie paleolitu. 3. Rewolucja neolityczna i zmiany w życiu człowieka. 4. Pierwsi rzemieślnicy i kupcy.</p>	<p>– wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; – rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je wyjaśnić</p>	<p>– rozumie pojęcia: neolit, paleolit</p>	<p>– rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; – wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy</p>	<p>– analizuje wpływ przejścia z wędrownego na osiadły tryb życia na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach</p>	<p>– analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące</p>
<p>2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Nowe surowce i nowe narzędzia. 2. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 3. Powstanie państw w Mezopotamii.</p>	<p>– wskazuje na mapie Mezopotamię; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia</p>	<p>– omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks</p>	<p>2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji</p> <p>Zagadnienia</p> <p>5. Nowe surowce i nowe narzędzia. 6. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 7. Powstanie państw w Mezopotamii.</p>	<p>– wskazuje na mapie Mezopotamię; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia</p>	<p>– omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks</p>

4. Religia i osiągnięcia Mezopotamii.			8. Religia i osiągnięcia Mezopotamii.		
3. Starożytny Egipt Zagadnienia 1. Warunki geograficzne starożytnego Egiptu i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Faraon i jego władza. 3. Społeczeństwo Egiptu. 4. Pismo egipskie. 5. Bogowie egipscy. 6. Grobowce faraonów. 7. Osiągnięcia Egipcjan.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, nad jaką rzeką leży Egipt; – rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; – rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; – wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; – wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; – wymienia bogów egipskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; – rozumie pojęcie monarcha despotyczna; – rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia władzę faraona; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; – rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; – porównuje wynalazki poznanych cywilizacji
4. Starożytny Izrael Zagadnienia 1. Warunki geograficzne Izraela. 2. Judaizm i jego zasady. 3. Najważniejsze postacie z historii Izraela.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Palestynę; – rozumie pojęcia: dekalog, judaizm; – wie, w kogo wierzyli Żydzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: monoteizm, Jahwe; – podaje cechy judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; – wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je z wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wędrówki i niewolę Żydów 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie
6. Cywilizacja starożytnych Greków Zagadnienia 1. Warunki geograficzne i	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie starożytną Grecję; – rozumie pojęcie polis; – wymienia zajęcia Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny powstawania polis; – rozumie przyczyny kolonizacji greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego

<p>ich wpływ na życie mieszkańców.</p> <p>2. Miasta-państwa.</p> <p>3. Kolonizacja grecka.</p>					
<p>7. W demokratycznych Atenach</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Demokracja.</p> <p>2. Zgromadzenie ludowe, urzędnicy ateńscy.</p> <p>3. Społeczeństwo Aten.</p>	<p>– rozumie pojęcie demokracja</p>	<p>– omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów</p>	<p>– wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje</p>	<p>– omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców</p>	<p>– porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską</p>
<p>8. Wierzenia starożytnych Greków</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Mitologia grecka.</p> <p>2. Bogowie greccy.</p> <p>3. Formy oddawania czci bogom</p>	<p>– rozumie pojęcie politeizm w odniesieniu do wierzeń Greków;</p> <p>– wie, gdzie była siedziba bogów greckich;</p> <p>– zna co najmniej jednego boga greckiego</p>	<p>– wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla;</p> <p>– opisuje wygląd bogów</p>	<p>– zna sposoby oddawania czci bogom</p>	<p>– wie, kim był Homer;</p> <p>– wie, kim byli herosi</p>	<p>– potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków</p>
<p>9. W teatrze i na igrzyskach</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Gimnazjony.</p> <p>2. Igrzyska olimpijskie.</p> <p>3. Powstanie teatru.</p> <p>4. Tragedie i komedie.</p>	<p>– wie, gdzie odbywały się igrzyska;</p> <p>– wie, jak wyglądał teatr grecki</p>	<p>– wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk;</p> <p>– wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów;</p> <p>– wie, jaka była geneza teatru</p>	<p>– rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków;</p> <p>– wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach</p>	<p>– wie, czym różni się tragedia od komedii;</p> <p>– wymienia twórców tragedii i komedii</p>	<p>– uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków</p>
<p>10. Uczeni, pisarze,</p>	<p>– potrafi wskazać</p>	<p>– rozumie znaczenie</p>	<p>– rozróżnia porządki</p>	<p>– porównuje osiągnięcia</p>	<p>– dostrzega integrujący</p>

<p>artyści</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Filozofia grecka. Literatura. Architektura i rzeźba. 	<p>budynek wzniesiony przez Greków;</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie filozofia; – wie, jak wyglądało pismo greckie 	<p>pisma dla rozwoju nauki;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia greckich filozofów; – wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji 	<p>architektoniczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmowali się filozofowie; – zna dokonania Homera 	<p>Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji</p>	<p>charakter sztuki i nauki greckiej</p>
<p>11. Rzym – od królestwa do republiki</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Powstanie Rzymu. Rzym w okresie królewskim. Rzym jako republika. Urzędy rzymskie. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać Rzym na mapie; – zna pojęcie republika 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Rzym stał się republiką; – zna zasady funkcjonowania republiki; – wymienia rzymskie urzędy; – wie, jak byli wybierani urzędnicy rzymscy 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kompetencje urzędników rzymskich 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami
<p>12. Imperium Rzymskie</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Podboje Rzymu. Romanizacja prowincji. Niewolnicy. Upadek republiki. Narodziny cesarstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie; – wie skąd się brali niewolnicy; – rozumie pojęcie cesarstwo 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie romanizacja; – wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; – wie, kiedy upadła republika; – omawia położenie niewolników 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny rzymskich podbojów; – wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki; – wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia różnice między republiką a cesarstwem
<p>13. Cywilizacja starożytnego Rzymu</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Wpływ Greków na kulturę rzymską. Romanizacja prowincji. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; – omawia religię Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia bogów rzymskich; – wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; – potrafi wyjaśnić powiedzenie: 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o edukacji rzymskiej; – wymienia rzymskich twórców 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; – uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat

<p>2. Religia Rzymian. 3. Osiągnięcia w budownictwie. 4. Literatura i prawo rzymskie.</p>		<p>„Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.”</p>			
<p>14. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie i rozwój chrześcijaństwa. 2. Prześladowanie chrześcijan. 3. Chrześcijaństwo religią panującą. 4. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; – wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo; – wie, kim był Jezus Chrystus; – rozumie pojęcie chrześcijaństwo 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia założenia chrześcijaństwa; – wie, jak wyglądało życie pierwszych chrześcijan; – omawia rozwój chrześcijaństwa; – rozumie pojęcia: barbarzyńcy, tolerancja religijna 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; – wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa
<p>15. Bizancjum</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Cesarstwo na wschodzie. 2. Justynian Wielki. 3. Sztuka bizantyjska. 4. Schizma wschodnia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Bizancjum na mapie; – rozumie pojęcia: cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; – wie, jak wygląda mozaika 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia działania cesarza Justyniana; – wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury; – zna konsekwencje schizmy wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; – rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dorobku starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; – wskazuje działania, które miały pomóc w odbudowaniu cesarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej

<p>16. Powstanie cywilizacji islamu</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie islamu. 2. Założenia islamu. 3. Podboje Arabów. 4. Osiągnięcia Arabów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Półwysep Arabski; – wie, kim był Mahomet; – rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; – wie, w którym wieku powstał islam 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia założenia islamu; – wskazuje ziemie podbite przez Arabów; – rozumie znaczenie roku 622 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia filary islamu; – omawia politykę Arabów na podbitych terenach 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur
<p>20. Rycerstwo i system lenny</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. System lenny 2. Zamek ośrodkiem władzy. 3. Od pazia do rycerza. 4. Kultura rycerska. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; – opowiada, na czym polegał system lenny 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje władzę króla w średniowieczu; – przedstawia drogę od pazia do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; – rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; – opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie immunitet; – opowiada o ceremonii nadawania lenna; – wie, na czym polegała kultura rycerska 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę króla w systemie lennym; – rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie
<p>21. Średniowieczna wieś</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Życie codzienne na wsi. 2. Pan i poddani. 3. Osadnictwo. 4. Zmiany w rolnictwie. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; – dostrzega różnice między panem a poddanymi 	<ul style="list-style-type: none"> – zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; – wie, na czym polegało osadnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia obowiązki chłopów i pana; – wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; – rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi
<p>22. Średniowieczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmowali 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie grupy 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o procesie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia

<p>miasto</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Odrodzenie miast. 2. Lokacje miast i ich wygląd. 3. Funkcje miast. 4. Mieszkańcy miast i ich zajęcia.</p>	<p>się mieszkańcy miast; – potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta</p>	<p>społeczne mieszkańcy w średniowiecznych miastach; – rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; – wymienia funkcje miast</p>	<p>lokowania miasta i jego cechach; – rozumie, jakie znaczenie miały cechy</p>	<p>właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; – opisuje samorząd miasta w średniowieczu</p>	<p>podobieństwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym</p>
<p>23. Kościół i kultura na zachodzie Europy</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Powstanie i rola zakonów. 2. Uniwersytety. 3. Style architektoniczne w średniowieczu.</p>	<p>– wymienia style architektoniczne średniowiecza; – wie, co się działo na uniwersytecie; – wie, czym się zajmowali zakonnicy</p>	<p>– wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; – wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; – rozumie zasadę „Módl się i pracuj”</p>	<p>– wymienia najstarsze uniwersytety; – rozumie rolę uniwersytetu; – wie, czym zajmowali się dominikanie i franciszkanie</p>	<p>– rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie</p>	<p>– porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności</p>
<p>24. Spór cesarstwa z papieżem</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Odnowienie cesarstwa przez Ottona I. 2. Upadek znaczenia papieża. 3. Program reform. 4. Spór między Henrykiem IV a Grzegorzem VII.</p>	<p>– wie, kto został cesarzem w 962 r. – wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem</p>	<p>– wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII; – rozumie pojęcie konkordatu wormackiego; – opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem; – wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory</p>	<p>– rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę</p>	<p>– rozumie znaczenie koronacji cesarskiej Ottona I; – rozumie przyczyny sporu między papieżem a cesarstwem; – rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie</p>	<p>– rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy</p>

5. Konkordat w Wormacji.		benedyktynskie			
26. Narodziny państwa polskiego Zagadnienia 1. Słowianie na ziemiach dzisiejszej Polski. 2. Podboje Mieszka I. 3. Przyjęcie chrztu. 4. Budowa państwa przez Mieszka I.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Mieszko I; – wie, kiedy Polska przyjęła chrzest 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia największe plemiona zamieszkujące ziemie polskie; – opowiada o tworzeniu państwa polskiego; – opowiada o przyjęciu chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; – rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski
27. Panowanie Bolesława Chrobrego Zagadnienia 1. Misja biskupa Wojciecha. 2. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie. 3. Zjazd gnieźnieński. 4. Wojny Bolesława Chrobrego. 5. Koronacja Bolesława Chrobrego.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto był następcą Mieszka I; – wie, kim był św. Wojciech; – wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto i kiedy brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; – opowiada o misji biskupa Wojciecha; – wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny i zna rezultat tych wojen 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie
28. Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów Zagadnienia 1. Rządy Mieszka II.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce; – wie, kim byli Mieszko II, Bolesław 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia problemy Polski w I połowie XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; – wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania biskupa Stanisława

<p>2. Kryzys monarchii. 3. Kazimierz Odnowiciel i jego działania. 4. Bolesław Śmiały i biskup Stanisław.</p>	<p>Śmiały, Kazimierz Odnowiciel</p>		<p>podejmowane przez kolejnych władców</p>		
<p>30. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Życie na wsi i w grodzie. 2. Powinności – daniny i posługi. 3. Wojowie i duchowni.</p>	<p>– wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; – wie, jakie były zajęcia wojów; – zna pojęcia: możnowładca, wojowie, duchowieństwo</p>	<p>– opisuje życie na wsi, w mieście</p>	<p>– wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami</p>	<p>– dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego</p>	<p>– rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społecznych dla funkcjonowania państwa</p>
<p>31. Rozbicie dzielnicowe</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Polska dzielnicowa. 2. Sąsiedzi Polski dzielnicowej. 3. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski. 4. Najazd Mongołów.</p>	<p>– wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice</p>	<p>– zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk</p>	<p>– wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego</p>	<p>– wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; – wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami</p>	<p>– wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach</p>
<p>32. Społeczeństwo i gospodarka Polski dzielnicowej</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Wieś w średniowieczu. 2. Kolonizacja na prawie</p>	<p>– wymienia stany w społeczeństwie polskim; – wie, na czym polegała kolonizacja; – zna pojęcie trójpolówka</p>	<p>– opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim; – wymienia zajęcia różnych stanów</p>	<p>– rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi</p>	<p>– analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; – wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście</p>	<p>– rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce</p>

niemieckim. 3.Powstanie stanów.					
33. Odbudowa Królestwa Polskiego Zagadnienia 1.Zwolennicy zjednoczenia. 2.Przemysł II królem Polski. 3.Koronacja Wacława II na króla polskiego. 4.Zjednoczenie ziem polskich przez Władysława Łokietka. 5.Konflikt Polski z Krzyżakami	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; – wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia kolejnych władców Polski; – wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; – wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbicia dzielnicowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich, – rozumie znaczenie utraty Pomorza; – 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem – 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego Polski
34. Polska Kazimierza Wielkiego Zagadnienia 1.Problemy Polski po przejściu władzy przez Kazimierza Wielkiego. 2.Pokój z Czechami i Krzyżakami. 3.Działania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie gospodarki, obronności, prawodawstwa.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; – rozumie powiedzenie „Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.” 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; – wie, kiedy została utworzona Akademia Krakowska 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; – omawia, w jaki sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski 	

4. Utworzenie Akademii Krakowskiej.					
35. Polska w unii z Węgrami i Litwą Zagadnienia 1. Unia z Węgrami. 2. Ludwik Węgierski i Jadwiga na tronie polskim. 3. Unia personalna z Litwą. 4. Wielka wojna z zakonem. 5. Wojna Trzynastoletnia	<ul style="list-style-type: none"> – wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.; – wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło; – rozumie pojęcie: Krzyżacy; – wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył; – zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 roku; – wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski; – opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą; – opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; – wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.; – wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą; – wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; – zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego; – rozumie znaczenie przywileju koszyckiego; – rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii z Litwą
37. Monarchia stanowa w Polsce Zagadnienia 1. Powstanie monarchii stanowych. 2. Monarchia stanowa w Polsce. 3. Powstanie szlachty i jej przywileje. 4. Działalność sejmu.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; – rozumie pojęcie szlachta 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; – wie, na czym polegała monarchia stanowa 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; – opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; – opowiada o powstawaniu przywilejów 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; – wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną

Spoleczny Zespół Przedszkolno-Szkolny 101 w Olsztynie

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

W ramach przedmiotu historia przewidziane są następujące sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- a) odpowiedź ustna z trzech tematów lekcyjnych,
- b) prace klasowe z całego działu,
- c) sprawdziany z trzech tematów lekcyjnych,
- d) ćwiczenia praktyczne na lekcjach (karty pracy, projekty, rysunki),
- e) praca na lekcji.